

Lahti Energia Sähköverkko Oy

Viite: Lausuntopyyntö 15.5.2025

Asia: Sähköverkon saneeraus Vähkilä-Kastari, Hollola

Hollolan Kastarin alueella on alkamassa sähköverkon saneeraushanke. Hankkeessa korvataan vanhaa ilmajohtoverkkoa uudella maakaapeloidulla verkolla. Samalla vanhoja pylväsmuuntamoita korvataan uusilla puistomuuntamoilla. Hankkeen toteutus on aikaisintaan loppuvuoden 2025 aikana.

Lahten museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 15.5.2025 päivätystä aineistosta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualan muinaisjäännöksistä ei ole olemassa ajantasaista tietoa ja on todennäköistä, ettei alueella ole koskaan suoritettu arkeologista maastoinventointia. Alueen muinaisjäännöstiedot tulisi siten saattaa ajan tasalle. Tämänhetkisen tiedon pohjalta suunnitellulla kaapelireitillä sijaitsee yksi mahdollinen muinaisjäännös, joka tulisi huomioida hankkeessa:

Kastari (mahdollinen muinaisjäännös, muinaisjäännösrekisteri: 1000024016). Historiallisen ajan kyläpaikka. Varhaisin maininta kylästä on vuodelta 1461 ja ensimmäinen maakirjamerkintä on vuodelta 1539, jolloin kylässä on ollut 6 tilaa. 1560-luvulle mentäessä kyläluku oli vähentynyt viiteen. Kohde on paikannettu Kuninkaan kartaston perusteella peltojen ympäröimälle kummulle, joka on edelleen asuttu. Osa kylätontista voi jäädä myös peltoalueelle. Kohteen raja-antava on suuntaa antava.

Suunniteltu kaapelireitti kulkee mahdollisen muinaisjäännöksen sisällä. Tiedot kohteen aluerajauksesta ja säilyneisyydestä eivät ole ajan tasalla. Suunnitelmassa ehdotettu kaivu on suoritettava (aukikaivamalla) arkeologin valvonnassa. Valvottava alue on merkitty sinisellä viivalla oheisen karttaliitteen karttaan.

Jos suunnitelmia (kaapelin reitti ja muuntamot yms.) muutetaan, on uusista suunnitelmista pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

Arkeologisen valvonnan voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen). Mikäli valvonnassa tulee vastaan selviä merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä, on otettava yhteyttä alueelliseen vastuumuseoon, joka tekee yhdessä Museoviraston kanssa päätöksen siitä, edellytetäänkö laajempaa arkeologista tutkimusta vai riittääkö kaivuutöiden yhteydessä tehtävä

dokumentointi ja arkeologinen tutkimus. Valvonnan ja mahdollisen jatkotoimenpiteen on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöön, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta arkeologisesta valvonnasta on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella kohdenimellä *Hollolan kulttuurimaisemat* (VAMA 2021). Kuvauksen mukaan Hollolan kulttuurimaisemat ovat edustava esimerkki perinteisestä keskihämäläisestä viljelyseudusta. Alueen lukuisat muinaisjäännökset, Kapatuosian muinaislinna, Hollolan kirkko sekä keskiajalta periytyvät kylät kertovat pitkstä asutushistoriasta, johon on vaikuttanut muun muassa alueen sijainti liikenteellisesti tärkeässä paikassa. Maiseman monimuotoista ilmettä rikastavat voimakkaasti kumpuilevat pellot, jääkauden synnyttämät luonnonnähtävyydet sekä harju- ja reunamuodostuma-alueiden lähteet ja lähdepurot. Alueella on säilynyt jotakin arvokkaita perinnebiotooppeja. Suunnittelualue on myös maakunnallisesti arvokas maisema-alue (MaMa 2024), johon liittyy maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö kohdenimellä *Kastari ja Toivola* (MARY 2024).

Lausuntopyynnön mukaan hankkeessa korvataan neljä pylväsmuuntamoja puistomuuntamoilla. Suunnitelmakartalle on merkitty uusien puistomuuntamon sijoittamispaikat. Sijoituspaikoista on kuultu Asikkalan kunnan kaavoitusta ja maaomistajien kanssa on alustavasti sovittu paikoista ja kaapelointireiteistä. Viitaten edellä mainittuihin alueen tunnistettuihin kulttuuriympäristöarvoihin museo toteaa kantanaan, että tilanteissa, joissa muuntamoita sijoitetaan lähelle vanhojen tilakeskusten pihapiirejä tai maisemallisesti merkittävälle paikalle, tulee muuntamo maisemoida maalatulla puuverhouksella historiallisen tilakokonaisuuden rakennuskantaan/kyläkuvaan sopivaksi. Tällaisia kohteita ovat Kastarintie 45, Kastarintie 121 ja Kerolantie 45. Osoitteeseen Kastarintie 245 suunnitellun muuntamon ympäristöön tulee maisemallisista syistä jättää puustoa ja pensaita. Sijoitusta avoimeen maisematilaan tai lähelle peltoaukeaa tulee välttää. Puistomuuntamoiden sijoituspaikoista voi tarvittaessa olla museoon yhteydessä, ja sopia maastokäynti paikalla.

Museolla ei ole rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta hankkeeseen muuta huomautettavaa.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

Lausunto

D/2286/12.03.02.03/2025

27.5.2025

Alueellinen vastuumuseo

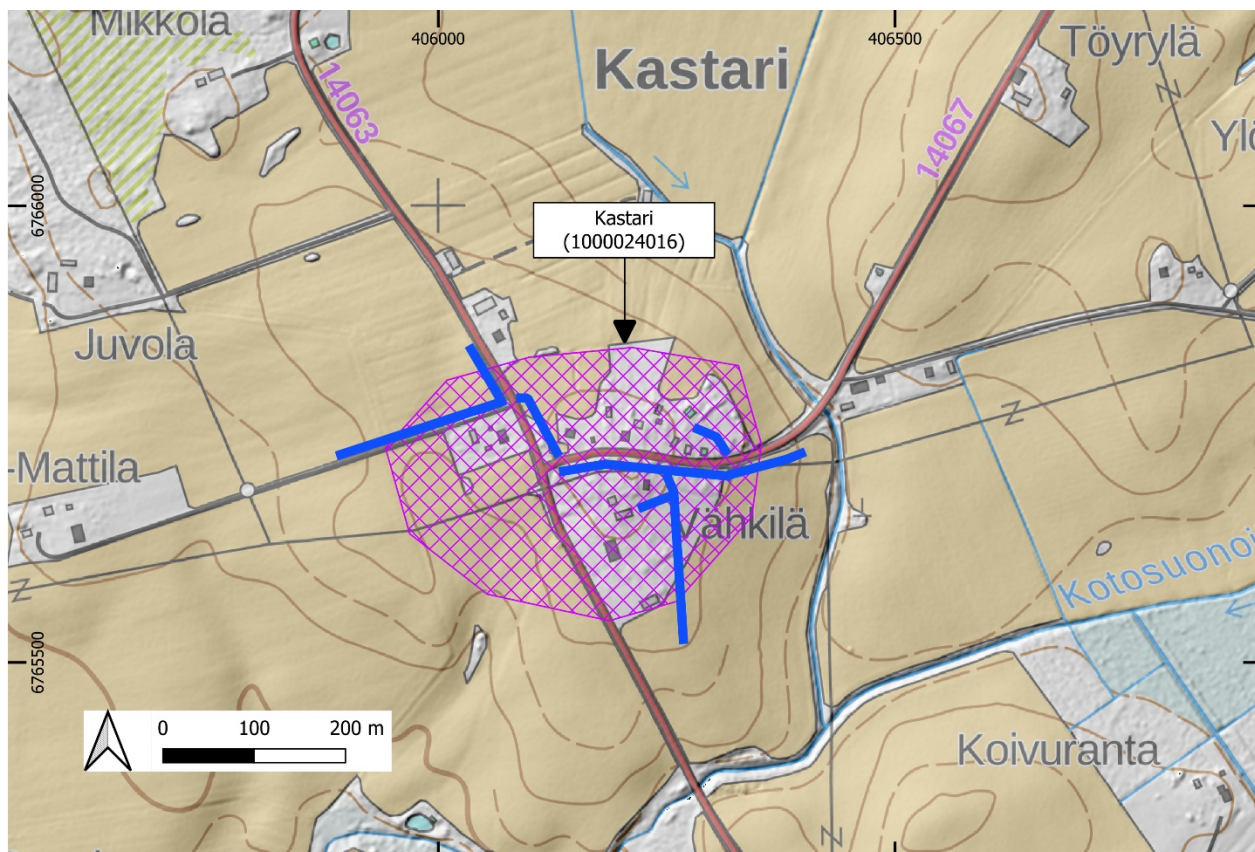
arkeologi

Tomi Kuljukka

rakennustutkija

Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

Arkeologin valvonnassa kaivettavat linjat sinisellä.